

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720200332
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2020:5720200332.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Miroslavou Korbašovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: H. X., Q.. XX.XX.XXXX, H. X., Q.. XX.XX.XXXX, A. T.N. X., Q.. XX.XX.XXXX, D. X., Q.. XX.XX.XXXX, H. X., Q.. XX.XX.XXXX G. H. X., Q.. XX.XX.XXXX, bytom O. R. D. G. N. U., so sídlom N.Á. XXX/XX, U., zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov: matka H. D., Q.. XX.XX.XXXX, bytom Q. X. XXXX/X, J. a otec H. X., Q.. XX.XX.XXXX, bytom Q. X. XXXX/X, J., t.č. Ú. Q. T. W. K. Y., D.K. X, N., za účasti Okresnej prokuratúry Martin v konaní o podnete kolízneho opatrovníka na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

N a r i a d ť u j e nad maloletým H., Q.. XX.XX.XXXX, maloletou H., Q.. XX.XX.XXXX, maloletým A. T., Q.. XX.XX.XXXX, maloletým D., Q.. XX.XX.XXXX, maloletým H., Q.. XX.XX.XXXX a maloletou H., Q.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v O. R. D. G. N. U., N. XXX/XX, U..

Matka j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletého H., maloletej H., maloletého A. T., maloletého D., maloletého H. a maloletej H. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu na každé z maloletých detí mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám O. R. D. G. N. U..

Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého H., maloletej H., maloletého A. T., maloletého D., maloletého H. a maloletej H. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu na každé z maloletých detí mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám O. R. D. G. N. U..

Týmto s a m e n í Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 21P/41/2012-35 zo dňa 13.04.2012 vo výrokoch upravujúcich výkon rodičovských práv a povinností k maloletému H. a maloletej H..

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podnetom doručeným Okresnému súdu Martin dňa 29.11.2019 kolíznym opatrovníkom navrhované nariadenie nad maloletými deťmi ústavnú starostlivosť. Uviedol, že maloletý H. a maloletá H. boli Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 21P/41/2012-35 zo dňa 13.04.2012 zverení do osobnej starostlivosti matky. Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 20P/2/2016-176 zo dňa 21.02.2017 bol nad výchovou maloletých detí nariadený súdny dohľad a rodičom bolo uložené výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na oddelení SPODaSK Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ktoré bolo Rozsudkom sp.zn. 9P/104/2018 zrušené. Maloleté deti H., H. G. A. T.Í. navštevujú základnú školu. Dňa 27.11.2019 bola na úrad doručená žiadosť o súčinnosť pri prešetrení podozrenia z týrania detí, ktorý podala riaditeľka základnej školy. V podnete sa uvádza, že „...deti sú fyzicky napádané svojím

otcom. Deti uvádzajú, že sa otca veľmi boja, bije ich palicou, metlou, päšťami do brucha a kope ich. Deťom nadáva a deti sa ho skutočne veľmi boja.... Matka sa od otca bojí odísť, pretože im povedal, že on ich aj tak nájde a nožom všetkých zabije“. Dňa 28.11.2019 boli za prítomnosti pracovníkov úradu maloleté deti hospitalizované v I. Q. J. Q. X. D. G. D.. Úrad podal zároveň trestné oznámenie na otca vo veci týrania blízkej a zverenej osoby. Rodičia maloletých detí nie sú manželmi, žijú v spoločnej domácnosti v jednoizbovom nájomnom byte spoločnosti J., Q..K.. J.. Matka maloletých detí poberá rodičovský príspevok vo výške 220,70 eur a prídavok na šesť maloletých detí vo výške 146,04 eur. Otec je zamestnaný, jeho čistý príjem je 500 eur mesačne. Náklady na bývanie sú vo výške 300 eur mesačne, pričom rodičia majú v spoločnosti J., Q..K.. dlh na nájomnom vo výške 2 313 eur, ktorý splácajú v pravidelných mesačných splátkach po 80 eur. Domácnosť je vybavená základným nábytkom a hygiena nie je na požadovanej úrovni. Maloleté deti spávajú na matracoch na zemi, v domácnosti sú ploštice. Rodičia nezvládajú výchovu a starostlivosť o maloleté deti. V rodine pretrvávajú partnerské nezhody, verbálne a fyzické útoky prebiehajú za prítomnosti detí. Otec fyzicky napáda matku a aj všetky maloleté deti, na bitku používa všetko, čo mu príde pod ruku - metlu, palicu, deti škrtí a hádže ich o zem. Celá situácia negatívne vplyva na psychický, fyzický a sociálny vývin maloletých detí. Matka nedokáže maloletým deťom zabezpečiť stravu, deti sú často hladné, nenavštevujú ani školskú jedáleň. Otec peniaze určené na stravu minie na alkohol a deti nemajú zabezpečené základné životné potreby. Hygiena detí je vo veľkej miere zanedbávaná. Otec bol v minulosti viackrát súdne trestaný. Matke už v minulosti bolo sprostredkované ubytovanie v zariadení pre matky s deťmi, odkiaľ zakaždým ušla. Matka má tendenciu meniť svoje názory a zavádzať. Rodičia situáciu dlhodobo bagatelizujú.

2. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 19P/25/2020-16 zo dňa 13.02.2020 súd začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 19P/25/2020-17 zo dňa 13.02.2020 súd ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka pre konanie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Na pojednávanie sa nedostavil otec maloletých detí a Okresná prokuratúra Martin, súd pojednával podľa § 31 CMP v ich neprítomnosti.

4. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletých detí, kolízneho opatrovníka, zástupcu O. R. D. G. N. U., oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Martin 21P/41/2012 + 1PPOm/1/2019 a zistil nasledovný skutkový stav.

5. Kolízny opatrovník trval na nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi. Rodina bola od roku 2012 monitorovaná, avšak doteraz súdom ale aj úradom robené opatrenia nevedli k náprave situácie v rodine.

6. Zástupca O. R. D. G. N. U. uviedol, že maloleté deti boli prijaté do zariadenia dňa 20.11.2019. Postupne sa všetky maloleté deti veľmi dobre zadaptovali. Vzhľadom na veľké množstvo maloletých detí, boli rozdelené na skupinky po dvoch a teraz sa postupne spájajú. Maloletý H. navštevuje tretí ročník základnej školy. Na jeho polročnom vysvedčení boli prevažne štvorky. Je potrebné mu venovať zvýšenú pozornosť. Maloletá H. je žiačkou druhého ročníka základnej školy. Je šikovná, učí sa dobre, mala prevažne dvojky a trojky. Maloletý A. T. je žiakom prvého ročníka základnej školy, jeho výsledky boli veľmi dobré. Maloletý, rovnako ako maloletá H., je veľmi snaživý. Maloletý D. chodí do materskej škôlky, páčilo sa mu tu, našiel si kamarátov. Maloletý H. G. H. boli vzhľadom na vek v zariadení a postupne si osvojili základné návyky. Matka sa s maloletými deťmi spája telefonicky, najčastejšie s ňou komunikuje H. G. H. vzhľadom na vek a schopnosti vyjadrovať sa. Otec maloletých detí deťom píše, odpisuje mu hlavne maloletý H., ostatné deti mu posielajú kresby.

7. Matka s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasila. Maloleté deti kontaktuje pravidelne telefonicky, sporadicky ich navštevuje v O. R. D. G. N. U..

8. Uznesením Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1PPOm/1/2019 zo dňa 30.11.2019 boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti O. R. D. G. N. U..

9. Podľa § 54 ods. 1 -5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa

nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Podľa § 55 ods. 1 - 3 zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

11. Podľa § 62 ods. 1 - 6 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča neberie súd do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

12. Podľa § 65 ods. 1 -3 zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného; Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní; Výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh.

13. Podľa § 75 ods. 1 - 2 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

14. Podľa § 81 ods. 1 - 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannnej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť,

súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

15. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí je v danom prípade dôvodné a je v ich záujme. Rodičia maloletých detí nie sú spôsobilí zabezpečiť osobnú starostlivosť o ne a zabezpečiť ich zdravý psychický, sociálny a fyzický vývoj. Naopak život, zdravie a priaznivý vývoj maloletých detí je správaním rodičov a celkovou situáciou v rodine vážne ohrozený. Napriek tomu, že rodina bola úradom dlhodobo monitorovaná, matke bolo poskytnuté niekoľkokrát núdzové bývanie, nad výchovou maloletých detí bol nariadený súdny dohľad, nevedlo žiadne z doteraz prijatých opatrení k zlepšeniu a zastabilizovaniu situácie v rodine. Matka si situáciu uvedomuje a s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi vyslovila súhlas. Na základe uvedeného súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, ktorá sa bude realizovať v O. R. D. G. N. U., kam boli maloleté umiestnené už na základe neodkladného opatrenia.

16. Súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol aj o výške výživného. Obom rodičom upravil vyživovaciu na každé maloleté dieťa v minimálnom rozsahu - vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, ktoré musí platiť každý rodič, bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery do právoplatnosti tohto rozhodnutia. Rodičia majú povinnosť platiť súdom určené výživné k rukám O. R. D. G. N. U. vždy do 20. dňa v mesiaci vopred po právoplatnosti toho rozhodnutia.

17. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

19. Po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a daní právneho poučenia sa kolízny opatrovník, zástupca O. R. D. G. N. U. a matka vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V nadväznosti na novoprijatý zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, procesné lehoty (to znamená lehoty na podanie odvolania) neplynú v čase odo dňa účinnosti tohto zákona t.j. od 27.marca 2020 do 30. apríla 2020 vrátane.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.